CURTEA DE APEL BĂLŢI

Cauza judecătoria Bălți
Nr. 21 rji-97/24 sediul central
Judecător: V. Moroșanu

D E C I Z I E
mun. Bălţi
20.02.2024

Colegiul judiciar penal al Curţii de Apel Bălţi în componenţa
Preşedintelui de şedinţe: Dumitru Pușca
Judecători: Angela Revenco și Ruslana Burdeniuc
judecând fără participarea părților, în ordine de recurs, recursul directorului Penitenciarului nr. 11 Bălți, Viorel Lungu, declarat împotriva încheierii judecătoriei Bălți sediul central din 29.12.2023 în cauza condamnatului **Guriev Serghei** ***** pe art. art.473/2-473/4 Cod pr. penală, -

C O N S T A T Ă:

Potrivit lucrărilor cauzei, *Guriev Serghei* *****, a fost condamnat prin sentința:

- Judecătoriei Bălți sediul central din 22.02,2021, păstrată neschimbată prin decizia CA Bălți din 07.05.2021, pe art. art. 186 alin. (2) lit. c), d); 186 alin. (2) lit. d); 186 alin. (4); 27.186 alin. (2) lit. f); 84 alin. (1) Cod penal la 4 (patru) ani 8 (opt) luni închisoare în penitenciar de tip semiînchis;
- Judecătoriei Bălți sediul central din 25.10.2021 pe art. 287 alin. (3) Cod penal

la 3 (trei) ani închisoare;

- Judecătoriei Bălți sediul central din 11.11.2021 pe art. art. 186 alin. (2) lit. c),

d); 186 alin. (2); 349 alin. (1/1); 84 alin. (1), (4) Cod penal la 7 (șapte) ani 6 (șase) luni închisoare cu executare.

Prin încheierea judecătoriei Bălți sediul central din 15.03.2023 pedepsele numite prin sentințele din 25.10.2021 și 11.11.2021, au fost cumulate în temeiul art. 74 alin. (4) Cod penal, definitiv spre executare fiindu-i stabilită pedeapsa închisorii de 7 (șapte) ani 6 (șase) luni în penitenciar de tip semiînchis.

În perioada 27.11.2020 – 22.02.2021, Guriev Sergheii s-a deținut în arest preventiv, timp de 87 zile, în baza încheierii judecătoriei Bălți sediul central din 27.11.2020, și cu statut de condamnat în Penitenciarul nr. 11 Bălți din 22.02.2021 până la 14.07.2021; 29.09.2021 – 21.11.2023, în total – 925 zile și în Penitenciarul

nr. 18 Brănești în perioada 14.07.2021 – 29.09.2022, timp de 77 zile, în total 1089 zile.

Începutul termenului – 25.11.2020;

Sfârşitul termenului - 24.05.2028.

La 24.03.2023, condamnatul *Guriev Serghei* a sesizat, în ordinea art. art. 469 alin. (1) pct. 17^{1}); 473^{2}- 473^{4} Cod pr. penală, judecătoria Bălți sediul central, cu plângere privind constatarea condițiilor inumane de detenție în Penitenciarul nr. 11 Bălți și nr. 18 Brănești, ce nu corespund standardelor minime garantate de art. 3 al Convenției și art. 464 Statutului executării pedepsei de către condamnat, fiind plasat în celule supraaglomerate, în care nu s-a respectat spațiul minim de cel puțin 4 m.p. per condamnat, motiv pentru care solicită reducerea pedepsei penale pe respectiva perioadă, conform calculului remediului național compensator.

Prin încheierea din 29.12.2023, adoptată în ordinea art. art. 473^{2}-473^{4} Cod pr. penală, instanța a admis plângerea condamnatului Guriev Serghei, constatând, deținerea lui în perioada 27.11.2020 – 22.02.2021, 22.02.2021 - 14.07.2021; 29.09.2021 – 21.11.2023 în Penitenciarul nr. 11 Bălți și în perioada 14.07.2021 – 29.09.2022 în Penitenciarul nr. 18 Brănești, în total 1089 zile, în condiții contrare prevederilor art. 3 CEDO, dispunând în corespundere cu art. 473/4 Cod pr. penală, reducerea pedepsei penale de 7 (șapte) ani 6 (șase) luni închisoare în penitenciar de tip semiînchis., stabilită prin încheierea judecătoriei Bălți sediul central din 15.03.2023, cu 216 zile, prin calculul 2 zile de reducere pentru fiecare10 zile de detenție.

Dezacord cu soluția adoptată pe caz și-a expus directorul Penitenciarului nr. 11 Bălți Viorel Lungu, solicitând casarea ei pe motiv, că condamnatului i-au fost respectat minimul condițiilor de detenție în Penitenciarele nr. 11 Bălți și nr. 18 Brănești, el ne fiind marginalizat sub nici un aspect inuman sau degradant, fiind prezentate probe care în mod pertinent dovedesc calitatea satisfăcătoare a condițiilor de detenție în penitenciar, condamnatul ne obiectând asupra lor, motiv de care instanța urma să șină cont la adoptarea soluției, pentru a nu-i da prioritate declarațiilor în raport cu aspectele faptice a condițiilor de detenție.

Judecarea recursului a avut loc fără participarea părților, cu respectarea în corespundere cu art. 447 alin. (2) Cod pr. penală a procedurii de înștiințare a acestora, fiindu-le explicat dreptul depunerii referinței pe marginea recursului.

Până la data examinării cauzei, părțile nu au prezentat referințe pe marginea recursului, fapt ce nu împiedică examinarea lui.

Verificând argumentele invocate de recurent în raport cu materialele prezentate instanței de recurs, Colegiul în ordinea art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod pr. penală, va *respinge recursul, păstrând neschimbată hotărârea atacată*.

În motivare Colegiul reține, că remediul național preventiv și compensator a perioadei detenției în condiții de penitenciar contrar prevederilor art. 3 CEDO și a

jurisprudenței CtEDO, a fost pus în aplicare la 01.01.2019 prin Legea nr. 272 din 29.11.2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, garantându-le condamnaților ce își execută pedeapsa în instituțiile penitenciare din țară, reducerea termenului ei în conformitate cu legislația procesual penală în vigoare.

Urmare a adoptării cadrului legal intern, CtEDO a respins ca inadmisibile, mai multe cerințe formulate de condamnați referitor la despăgubiri pentru condițiile precare de detenție, reiterând în cauza Drăniceru vs RM din 12.02.2019, că având în vedere noul remediu preventiv și compensatoriu pentru condițiile inadecvate de detenție, instituit în Republica Moldova în baza Legii nr.163 din 20 iulie 2017 (în vigoare din 1 ianuarie 2019) și a Legii nr. 272 pentru modificarea Codului de procedură penală, acesta în principiu ar putea remedia în mod adecvat încălcările Convenției provocate de anumite condiții precare de detenție. Cu toate acestea, Curtea subliniază că această concluzie nu va prejudicia în niciun fel o eventuală reexaminare, după caz, a chestiunii cu privire la eficiența remediului respectiv în funcție de deciziile pronunțate de către instanțele naționale și a executării lor efective, ea păstrându-și competența de ultim control cu referire la plângerile formulate de către eventualii reclamanți care vor epuiza căile de recurs interne disponibile.

De asemenea, Curtea a considerat că odată cu punerea în aplicare a legii nominalizate, remediul național intern *ar putea a priori a fi considerat efectiv pentru contestarea condițiilor proaste de detenție în Republica Moldova, fiind disponibil persoanelor condamnate sau plasate în arest preventiv, precum și persoanelor eliberate din detenție, cu condiția respectării termenelor prevăzute de către noile prevederi interne și cu referire la caracterul compensator al remediului.* În contextul dat, reclamantul trebuie să beneficieze de noul remediu, în vederea obținerii la nivel național a recunoașterii violării și, după caz, a unei despăgubiri adecvate. Dacă el nu o va obține la nivel național, va avea posibilitatea adresării la CtEDO cu o nouă cerere în termen de șase luni după epuizarea căilor ordinare de recurs intern, Curtea rezervându-și posibilitatea examinării coerenței dintre jurisprudența instanțelor naționale cu propria sa jurisprudență, precum și eficiența remediului atât în teorie, cât și în practică.

Astfel încât, Colegiul atestă că în accepțiunea prevederilor art.473^2 alin.(5) Cod pr. penală, plângerea condamnatului Guriev Serghei a fost depusă în termen.

Raportând aspectele faptice a speței la normele supra nominalizate, Colegiul conchide, că instanța de fond în baza raportului prezentat de către instituția penitenciară, corect a reținut, că pe perioada detenției lui Guriev Serghei în Penitenciarele nr. 11 Bălți și nr. 18 Brănești, în total 1089 zile, acestui nu i-au fost asigurate condițiile minime necesare de detenție, prevăzute la pct. 464 al Statutului executării pedepsei de către condamnat, potrivit căror *fiecare deţinut trebuie să fie*

asigurat cu spaţiu de cazare de cel puţin 4 m², el fiind plasat în celule supraaglomerare, cu suprafața ce nu corespunde normei vizate, fapt prin ce i-a fost depășit nivelul inevitabil de suferință, atingându-se pragul de severitate garantat de art. 3 a Convenției. Or, conform jurisprudenții CtEDO în cauza *Shishanov c. Moldovei din 15 decembrie 2019*, aglomerarea penitenciarelor, cu asigurarea normei de spațiu locativ mai mic de 4 m², este suficientă pentru a concluziona, că condițiile de detenție suportate de reclamant au depășit nivelul de gravitate prevăzut de articolul 3 din Convenție.

În susținerea acestor concluzii, instanța a dat o apreciere obiectivă rapoartelor prezentate de administrațiile instituțiilor penitenciare, din conținutul cărora cert rezultă neasigurarea condamnatului cu spațiul locativ, minim garantat de 4 m², corect dispunând constatarea condițiilor inumane de detenție, cu reducerea termenului pedepsei penale cu 216 zile.

În acest context, instanța justificat a făcut referință la cadrul internațional, precum și cel intern, care prin Legea nr. 163 din 20.07.2017, pusă în aplicare din 19.01.2019 și Legea nr. 272 pentru modificarea Codului de procedură penală, li-a garantat condamnaților, a căror condiții de detenție nu sunt respectate de către Instituția penitenciară, dreptul la efect compensator, ținând cont în acest sens și de Rapoartele Comitetului pentru prevenirea Torturii și Tratamentelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante, care au confirmat nerespectarea în cea mai mare parte în penitenciarele din Moldova, a spațiului minim necesar de 4 m.p., cu care urmează a fi asigurat fiecare condamnat.

Astfel, Colegiul fiind solidar cu concluzia instanței de fond, conchide, că condamnatului Guriev Serghei cu siguranță nu i-au fost asigurate condițiile minime necesare de detenție, prevăzute la pct. 464 al Statutului executării pedepsei de către condamnat, în ce privește *asigurarea cu spaţiu de cazare de cel puţin 4 m²,* fapt prin care i-a fost depășit nivelul inevitabil de suferință, atingându-se pragul de severitate garantat de art. 3 a Convenției.

Colegiul notează dispozițiile art.473⁴ alin.(1) Cod pr. penală, potrivit cărora, *la evaluarea condițiilor de detenție, instanța de judecată dă apreciere atât probelor prezentate de părți, cât și rapoartelor instituțiilor naționale și internaționale în domeniu.*

De aceea, în respingerea argumentelor din recurs, Colegiul atestă, aplicarea corectă de către instanță a prevederilor art. 473⁴ alin. (6) Cod pr. penală, determinând reducerea pedepsei penale de 7 (șapte) ani 6 (șase) luni închisoare în penitenciar de tip semiînchis, stabilită prin încheierea judecătoriei Bălți sediul central din 15.03.2023, cu 216 zile, prin calculul 2 zile de reducere pentru fiecare10 zile de detenție, bazându-și în acest sens soluția pe cadrul legal intern, modificat prin legea procesual penală în vigoare din 01.01.2019, care la dispoziția

art. 469 alin. (1) pct. 17[1]) stabilește posibilitatea verificării în cadrul executării pedepsei penale a condițiilor de detenție, despăgubindu-i pe condamnați prin reducerea ei conform art. 473[3] alin. (4) Cod pr. penală, în cazul în care acestea sunt contrare garanțiilor acordate de art. 3 a Convenției.

Reducerea dedusă în mărime de 216 zile este una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă apreciere a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa instituită, și care va avea efectul compensatoriu.

Respectiv, constatând motivarea instanței a fi una plauzibilă, Colegiul o preia în tot și o însușește, ceea ce este în corespundere cu jurisprudența CEDO în cauza *Albert vs. România din 16.02.2010*, potrivit cărei, instanțele naționale deși au obligația să-și motiveze deciziile, acest fapt totuși nu impune acordarea unui răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61*), pentru respectarea caracterului echitabil a procesului, fiind necesar ca instanța internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să examineze chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal reține caracterul nefondat a argumentelor invocate în recursul formulat de către directorul Penitenciarului nr. 11 Bălți, Viorel Lungu, fapt pentru care îl va respinge, păstrând neschimbată soluția instanței de fond ca fiind una întemeiată și motivată.

De rând cu aceasta, Colegiul reține eroarea, admisă în conținutul dispozitivului încheierii adoptate, în care instanța, deși corect a calculat reducerea pedepsei cu 216 zile, în următorul abzaț greșit a indicat 217 zile, astfel încât termenul redus urmează a fi stabilit de 216 zile, ne constituind un temei de casare a încheierii atacate.

În corespundere cu art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod pr. penală, Colegiul,-

D E C I D E:

Recursul directorului Penitenciarului nr. 11 Bălți, Viorel Țîmbaliuc, declarat împotriva încheierii judecătoriei Bălți sediul central din 29.12.2023 în cauza condamnatului **Guriev Serghei** ***** pe art. art.473/2-473/4 Cod pr. penală, se respinge ca nefondat, cu menținerea ei fără modificări.

Prezenta decizie este irevocabilă.

Președintele ședinței: Judecător: Judecător: